

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Prishtinë, më 18 tetor 2012
Ref.Nr.:RK315/12

AKTVENDIM PËR PAPRANUESHMËRI

në

Rastin nr. 121/11

Parashtruesi

Arjana Syla

**Vlerësim i kushtetutshmërisë së Aktgjykimit Gjykatës Supreme të Kosovës
Rev. 134/2010, të 17 majit 2011**

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

E përbërë nga:

Enver Hasani, Kryetar
Ivan Čukalović, Zëvendëskryetar
Robert Carolan, gjyqtar
Altay Suroy, gjyqtar
Almiro Rodrigues, gjyqtar
Snezhana Botusharova, gjyqtare
Kadri Kryeziu, gjyqtar dhe
Arta Rama-Hajrizi, gjyqtare

Parashtruesi i kërkesës

1. Parashtruesja është Arjana Syla me vendbanim në fshatin Gllamnik, komuna e Podujevës, e cila përfaqësohet nga Avokati Sabri Kryeziu nga Lipjani.

Vendimi i kontestuar

2. Parashtruesi konteston Aktgjykimin e Gjykatës Supreme të Kosovës, Rev. 134/2010, të 17 majit 2011, që i është dorëzuar parashtruesit më 24 qershor 2011.

Objekti i çështjes

3. Më 13 shtator 2011 parashtruesi e dorëzoi kërkesën në Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Gjykata) me pretendim se i është shkelur e drejta e tij e garantuar me Nenin 46 [Mbrojtja e Pronës] të Kushtetutës së Republikës së Kosovës (në tekstin e mëtejme: Kushtetuta).

Baza juridike

4. Neni 113.7 i Kushtetutës, Neni 20 i Ligjit dhe, Rregulli 56 (2) i Rregullores.

Procedura në Gjykatë

5. Parashtruesi i kërkesës, përmes përfaqësuesit të saj, avokatit Sabri Kryeziu, dorëzoi kërkesën në Gjykatën Kushtetuese më 13 shtator 2011.
6. Më 7 shkurt 2012, Kryetari, me Vendimin nr. GJR. 121/11, e caktoi gjyqtarin Altay Suroy gjyqtar raportues. Të njëjtën ditë Kryetari, me Vendimin nr. K.SH. 121/11, caktoi Kolegjin Shqyrtues të përbërë nga gjyqtarët Almiro Rodriguez (kryesues), Enver Hasani dhe Gjyljeta Mushkolaj.
7. Më 30 janar 2012, Gjykata Kushtetuese njoftoi Gjykatën Supreme se parashtruesi ka parashtruar një kërkesë për vlerësimin e kushtetutshmërisë së Aktgjykimit Rev. nr. 134/2010, të datës 17 maj 2011.
8. Më 20 qershor 2012, Gjykata Kushtetuese kërkoi dokumentacionin e kompletuar nga Agjencia Kosovare e Pronës, si trashëgimtare e një pjese të përgjegjësive të Drejtorisë për Çështje Pronësore dhe Banesore – HABITAT, pasi që ky institucion ka trajtuar paraprakisht çështjen e ngritur në Gjykatë.
9. Më 25 qershor, Agjencia Kosovare e Pronës ka kthyer përgjigjen në kërkesën e Gjykatës duke i bashkangjitur vendimet e marra nga Drejtoria për Çështje Pronësore dhe Banesore – HABITAT.
10. Më 2 korrik 2012, Kryetari, me vendimin GJR. 121/11 riemëroi Kolegjin e ri Shqyrtues në përbërje të gjyqtarëve: Almiro Rodriguez (kryesues), Enver Hasani (gjyqtar), dhe Ivan Čukalović, u caktua në vend të gjyqtarës Gjyljeta Mushkolaj, se cilës i kishte përfunduar mandati me 26 qershor 2012.
11. Më 18 tetor 2012 Kolegji Shqyrtues e shqyrtoi Raportin e Gjyqtarit Raportues dhe i rekomandoi Gjykatës në përbërje të plotë për papranueshmëri të kërkesës

Përmbledhja e fakteve

12. Prona e kontestuar, banesa përdhesë me sipërfaqe 73.58 m², i është dhënë në shfrytëzim Xh. J. , atëbotë punëtor i Organizatës së Bashkuar të Punës “Televizioni Prishtina”, përmes kontratës nr. 01-2218, të datës 10 prill 1979.
13. Më pas, më 8 tetor 1979, përmes kontratës nr. 1193/9287 Xh. J. kishte lidhur kontratë me BVI-në për banim dhe hapësirë afariste në Prishtinë, për shfrytëzim të përhershëm të banesës së bashku me bashkëshorten e tij, e cila gjithashtu ishte punëtore e “Televizionit Prishtina”, dhe pjesën tjetër të familjes.
14. Ne vitin 1994, pas dëbimit nga puna e Xh. J. dhe bashkëshortes së tij, ata dëbohen edhe nga banesa.
15. Më 15 shkurt 1994, Sekretariati për Urbanizëm dhe Punë Banesore i Kuvendit të Prishtinës, me aktvendimin nr. 360-389 i jep në shfrytëzim të përhershëm banesën e lartcekur N. V.
16. Më 14 maj 1997, N. V., e cila në atë kohë punonte në Gjykatën Komunale në Prishtinë, lidh kontratën nr. 287/1 me Ndërmarrjen Publike Banesore në Prishtinë, për qiramarrje të banesës së lartcekur.
17. Më 26 mars 1999, N. V. lidh kontratën Vr.nr. 107/99 për shitblerjen e banesës se lartcekur, dhe që nga ajo kohë figuron si pronare e banesës.
18. Më 28 prill 2005, babai i Parashtrueses F.S. (tashmë i ndjerë) ka lidhur kontratë të shitblerjes me N. V. , duke paguar 50.000 € (pesëdhjetë mijë euro). Kjo kontratë është vërtetuar në Gjykatën Komunale në Prishtinë me shenjën Vr. nr. 4424/2005
19. Në ndërkohë, në Drejtorinë për Çështje Pronësore-Banesore – HABITAT, janë dorëzuar tri kërkesa për shqyrtim lidhur me banesën e kontestuar: Ajo e Xh. J. me nr. DS008127, N. V. me nr. DS 00419 dhe D. P. me nr. DS 603193.
20. Në përgjigjen e pranuar nga Agjencia Kosovare e Pronës mes tjerash thuhet:

Lidhur me pronën e përmendur, Drejtoria ka pranuar 3 kërkesa, si në vijim:

Me datën 1 janar 2000, ka pranuar kërkesën e kategorisë “C” DS000419, të parashtruar nga znj. N.V., ndërsa palë përgjegjëse në këtë rast ishte z. F.S. (person tjetër me iniciale F.S. , por qw nuk wshtw babai i Parashtruesit), i cili nuk kishte shprehur interes ligjor mbi pronën por vetëm kishte nevojë për banim.

Me datën 19 shtator 2002, Drejtoria ka pranuar kërkesën e kategorisë “C” DS603193, të parashtruar nga znj. D.P., ndërsa palë përgjegjëse në këtë rast ishte z. Rr. H., i cili e përfaqësonte dhe kërkonte të drejtë ligjore mbi pronën, në emër të z. Xh. J.

Me datën 13 maj 2003, Drejtoria ka pranuar kërkesën e kategorisë “A” DS008127, të parashtruar nga z. Xh. J., të cilin e përfaqësonte z. Rr. H.

Fillimisht Komisioni ka shqyrtuar shkresat e kërkesës “C” DS000419, të parashtruar nga znj. N.V. dhe me vendimin HPCC/D/62/2002/C të datës 13 dhjetor 2002, vendosë që kërkesa DS000419 të refuzohet> Me vendimin e Komisionit janë njoftuar të dy palët në procedure dhe brenda afatit ligjor Drejtoria ka pranuar kërkesë për rishqyrtim të vendimit të Komisionit, të parashtruar nga N.V. Komisioni pas shqyrtimit të kërkesës për rishqyrtim, me vendimin HPCC/REC/41/2004, të datës 9 dhjetor 2004 vendosi që kërkesa për rishqyrtim të refuzohet. Edhe me këtë vendim janë njoftuar të dy palët në procedure. Më pas znj.

N.V. ka parashtruar kërkesë për mbylljen e kërkesës DS000419, me arsyen se pronën në fjalë e ka shitur.

Pastaj, Komisioni shqyrton shkresat e kërkesave DS008127 dhe DS6033193 dhe me vendimin HPCC/D/181/A&C, vendos që kërkesa e kategorisë "A" DS008127, e parashtruar nga Xh. J. të aprovohej dhe e drejta e posedimit të pronës ti kthehej z. Xh.J., ndërsa kërkesa e kategorisë "C" DS603193, e parashtruar nga znj. D.P., të refuzohej. Me vendimin e Komisionit janë njoftuar të dy palët dhe brenda afatit të paraparë ligjor z. F.S. (palë e interesuar) ka kërkuar rishqyrtim të vendimit të Komisionit sipas nenit 14.1 i Rregullores së UNMIK-ut 2000/60, i cili parasheh se brenda një viti nga dita e nxjerrjes së vendimit të Komisionit, pala e interesuar ka të drejtë të parashtojë kërkesë për rishqyrtimin e këtij vendimi. Z. F.S., së bashku me kërkesën për rishqyrtim, ka parashtruar edhe kontratën e shitblerjes për pronën e lartpërmendur, të lidhur ndërmjet paraqitëses së kërkesës së kategorisë "C" DS00419, znj N.V., si shitëse dhe z. F.S. si blerës, (Kontrata Vr. nr. 4424/2005 e datës 22. 06. 2005, e vërtetuar në Gjykatën Komunale në Prishtinë).

Komisioni, pas shqyrtimit të kërkesës për rishqyrtim, me vendimin HPCC/REC/76/2006, të datës 16 tetor 2006, vendosi që kërkesa për rishqyrtim e parashtruar nga z. F.S., të refuzohej dhe mbetet në fuqi vendimi i shkallës së parë HPCC/D/181/2005/A&C, i datës 30 prill 2005. Edhe me këtë vendim janë njoftuar të gjitha palët në procedurë.

21. Pas plotfuqishmërisë së vendimit të Komisionit, z. Xh. J. ka kërkuar kthimin e posedimit të pronës dhe zyrtarët e Drejtorisë për Çështje Pronësore-Banesore – HABITAT me datën 7 maj 2007, e kanë liruar pronën nga njerëzit dhe sendet, ndërsa me datë 8 maj 2007, çelësat e pronës i janë dorëzuar z. Xh. J. dhe pas kësaj Drejtoria për Çështje Pronësore-Banesore – HABITAT i ka mbyllur të tri kërkesat: DS000419, DS008127 dhe DS603193 me ç'rast përfundon juridiksioni i saj mbi këtë çështje.

Procedura para gjykatave të rregullta

22. Babai i Parashtrueses, F.S..më 29 tetor 2007 parashtroi kërkesëpadi në Gjykatën Komunale në Prishtinë, për lirim dhe dorëzimin e banesës në posedim nga Xh J.
23. Më 28 maj 2008, Gjykata Komunale në Prishtinë nxori Aktgjykimin C.nr. 1185/2007, me të cilin e refuzoi kërkesëpadinë si të pabazuar, duke theksuar *inter alia* se:

"Gjykata nuk ka mundësi ligjore që këtë vendim të HABITAT-it, i cili është përfundimtar dhe si i tillë i detyrueshëm në pajtim me nenin 2.7 të Rregullores së UNMIK-ut 1999/23, ta ndryshojë. Në kesi raste nuk mund të ketë dualizëm, prandaj ky vendim nuk mund të jetë subjekt i rishqyrtimit nga asnjë organ tjetër as gjyqësor, as administrativ në Kosovë"

Duke theksuar më tej se:

"Në rastin konkret, gjykata sikur edhe HABITAT-i përkrah parimin "i pari për nga koha – pari për nga e drejta" ngase i padituri me këtë banesë ka poseduar që nga viti 1979 në mënyrë të pandërprerë, e posedon edhe sot aktualisht në cilësinë e bartësit të së drejtës së banimit"

24. Pasi që mori aktgjykimin e Gjykatës Komunale në Prishtinë, babai i Parashtrueses ushtroi ankesë pranë Gjykatës së Qarkut në Prishtinë brenda afatit ligjor.

25. Gjykata e Qarkut në Prishtinë më 4 mars 2010 nxori Aktgjykimin Ac.nr. 1412/2009 me të cilin vlerësoi se ankesa e paditësit është e bazuar dhe si e tillë është miratuar, ndërsa vlerësoi se Gjykata Komunale në Prishtinë ka zbatuar gabimisht të drejtën materiale, dhe si të tillë e ndryshoi me arsyetimin se Parashtruesi mbi bazën e dispozitave të nenit 20.1 të Ligjit për Marrëdhëniet Pronësore-Juridike Bazë, e ka fituar të drejtën e pronësisë në banesës-podrum mbi bazën e kontratës për shitblerje.
26. Pasi që kishte pranuar kërkesën për revizion nga pala e pakënaqur, Gjykata Supreme e Kosovës me Aktgjykimin Rev.nr.143/2010, të datës 17 maj 2012 pranoi kërkesën për revizion si te bazua dhe theksoi se:

“Sipas vlerësimit të Gjykatës Supreme, qëndrimi juridik i gjykatës së shkallës së parë është i drejte dhe i bazuar në ligj, ngase vendimi i Këshillit të punëtorëve të OBPB “Televizioni i Prishtinës” i miratuar më datë 2. 10. 1973, mbi bazën e së cilës i padituri ka lidhur kontratën për shfrytëzimin e saj me BVI-në përkatëse, asnjëherë nuk është anuluar me asnjë akt eventual apo procedure eventuale, prandaj si i tillë mbetet me efekt të plotë juridik. Edhe HABITAT-i i ka pranuar të drejtën e shfrytëzimit të paditurit në banesën lëndore sipas kërkesës së tij.”

Duke theksuar më tej se:

“Në rastin konkret paditësi nuk ka provuar me prova të drejtën e pronësisë së patundshmërisë, dorëzimin e së cilës e kërkon, andaj aktgjykimi i gjykatës së shkallës së dytë është ndryshuar, për shkak të zbatimit të gabuar të së drejtës materiale, ashtu që ka mbetur në fuqi aktgjykimi i gjykatës së shkallës së parë e cila në mënyrë të drejtë ka zbatuar të drejtën materiale kur ka gjetur se kërkesa e paditësit është e pabazuar”.

Vlerësimi paraprak i pranueshmërisë së kërkesës

27. Edhe pse parashtruesi ka shterur të gjitha mjetet juridike për të realizuar të drejtën e tij të supozuar të mbrojtjes së pronës, të paraparë në nenin 113.7 të Kushtetutës, ajo nuk ka ofruar ndonjë provë apo fakt relevant për të mbështetur se “autoritetet administrative ose gjyqësore kanë bërë ndonjë shkelje të drejtave të saj të garantuara me Kushtetutë”, (shih Vanek kundër Republikës Sllovaqe, Vendimi i GJEDNJ për pranueshmërinë në rastin nr. 53363/99të datës 31 maj 2005).
28. Gjykata Kushtetuese përsërit që nuk është detyrë e saj, sipas Kushtetutës, të veprojë si gjykatë e apelit, apo gjykatë e shkallës së katërt lidhur me vendimet e nxjerra nga gjykatat e rregullta. Është detyrë e gjykatave të rregullta t'i interpretojnë dhe zbatojnë rregullat përkatëse të së drejtës procedurale dhe materiale (shih, *mutatis mutandis*, Garcia Ruiz kundër Spanjës, nr. 30544/96, § 28, Gjykata Evropiane për të Drejtat e Njeriut [GJEDNJ] e 1999-I).
29. Gjykata Kushtetuese mundet vetëm të shqyrtojë nëse provat janë paraqitur në mënyrë të drejtë, dhe nëse procedurat në përgjithësi të shikuara në tërësinë e tyre, janë mbajtur në mënyrë të tillë saqë parashtruesi i kësaj kërkesë të ketë pasur gjykim të drejtë (shih ndër autoritete të tjera, Raporti i Komisionit Evropian për të Drejtat e Njeriut në rastin Edwards kundër Mbretërisë së Bashkuar, Kërkesa nr. 13071/87 e miratuar më 10 korrik 1991).
30. Megjithatë, pas shqyrtimit të dokumenteve të paraqitura nga parashtruesi Gjykata Kushtetuese nuk ka vëren që procedurat në Gjykatën Supreme ishin të padrejta apo të

prekura nga arbitrariteti (shih *mutatis mutandis* Kërkesa nr. 53363/99, Vanek kundër Republikës Sllovaqe, Vendimi i GJEDNJ të 31 majit 2005).

PËR KËTO ARSYE

Në pajtim me nenin 47.2 të Ligjit dhe rregullin 56 (2) të Rregullores së punës, më 18 tetor 2012, Gjykata Kushtetuese njëzëri:

VENDOSI

- I. TA HEDHË POSHTË kërkesën si të papranueshme;
- II. Ky Vendim do t'u komunikohet palëve dhe do të publikohet në Gazetën Zyrtare, në pajtim me nenin 20 (4) të Ligjit;
- III. Ky Vendim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtari raportues

Altay Suroy

Kryetari i Gjykatës Kushtetuese

Prof. dr. Enver Hasani